

10—21/1/1982.

1982 JAN 1 8

40-31-1/82.

Galéria hozzát.

1/84. BM. állomány.

№

125

Hozzájár. 40-38-1/84

1/84. — II

40-38-1/84.

25/87. n. BM. ut. 40-31-22

Mód. 4/90 BM-n Int. 6/90 BM ut.

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK****1/1982. számú****UTASÍTÁSA****a szolgálati (munka-) idő-rendszerek és az azzal összefüggő
kérdések újbóli szabályozásáról****Budapest, 1982. évi január hó 4-én.**

Az ötnapos munkahét bevezetéséről és az ezzel kapcsolatos munkaidő módosításról szóló 1013/1981. (IV. 27.) Mt. h. számú határozat 11. pontjában kapott felhatalmazás alapján a Belügyminisztériumban és szerveinél az alkalmazható szolgálati (munka-) idő-rendszerek és az azzal összefüggő kérdések újbóli szabályozására — a polgári alkalmazottakat érintően a Közalkalmazottak Szakszervezete Elnökségével egyetértésben — kiadom az alábbi

u t a s í t á s t:

1. Az utasítás hatálya kiterjed a Belügyminisztérium valamennyi szervére, intézményére, szolgálati helyére, illetőleg ezeknél szolgálatot teljesítő hivatásos és főfoglalkozású polgári állományú alkalmazottakra. A Belügyminisztérium szerveinél foglalkoztatott polgári állományú pedagógus dolgozók munkaidejére az általánosan érvényes rendelkezéseket kell alkalmazni.
2. A Belügyminisztérium állományából tartósan polgári szervekhez vezényelt hivatásos állományúakra nézve az utasítás rendelkezései az irányadók azzal, hogy a munkaidőrend tekintetében a polgári szerv munkaidő beosztásához kötelesek igazodni.

3. Az utasításban használt fogalmak alatt a következőket kell érteni:

- a) szolgálati munkanap: az a nap, amelyiken szolgálatot (munkát) kell teljesíteni;
- b) napi szolgálati (munka-) idő: a szolgálat (munka-) teljesítés kezdetétől annak befejezéséig terjedő időtartam;
- c) szabadidő: a szolgálat (munka-) befejezésétől a következő szolgálat megkezdéséig tartó idő;
- d) heti pihenőnap: hétfőtől-vasárnapig terjedő naptári hét egyik előre meghatározott napja, amelyen nem kell szolgálatot (munkát) teljesíteni;
- e) szolgálatmentes ünnepnap (munkaszüneti nap): minden évben január 1., április 4., május 1., augusztus 20., szeptember 29., november 7., december 25—26., valamint húsvét hétfő;
- f) szabadnap: a heti pihenőnapon kívüli további szolgálatmentes naptári nap;
- g) munkaközi szünet: a napi szolgálati (munka-) idő megszakításával kiadott idő, amely étkezésre és tisztálkodásra vehető igénybe.

4. A Belügyminisztériumban és szerveinél az alábbi szolgálati (munka-) idő-rendszereket kell alkalmazni:

a) **hivatali szolgálati (munka-) idő-rendszer:**

- a szolgálati napok naptári hetenként hétfőtől péntekig tartanak;
- a heti szolgálati idő 42 óra, amelyet hétfőtől csütörtökig 8 órától 17 óráig, pénteken 8 órától 16 óráig terjedő időben kell letölteni;
- munkaközi szünet naponkénti elosztás mellett heti kettő óra;
- heti pihenőnap a vasárnap;
- minden szombat szabadnap;
- szolgálatmentes ünnepnapon nincs szolgálat;

b) **vezényléses szolgálati (munka-) idő-rendszer:**

- szolgálati nap naptári hetenként 5 nap;
- napi szolgálati (munka-) idő naptári hetenként 42 — a Korvin Ottó Kórház és Intézményeinél külön meghatározott egészségügyi beosztásban 40 — órás keretben legalább napi 4 és legfeljebb 12 óra. A szolgálati (munka-) idő a kezdő naptári napról a következőre áthúzódhat és osztottan is megállapítható;
- munkaközi szünet napi 5 óránál több szolgálat (munka) végzés esetén a napi szolgálati (munka-) időbe be nem számítható harminc perc, megszakítás nélküli napi 12

óra szolgálat (munka) végzés esetén a napi szolgálati (munka-) idő terhére további harminc perc;

- szabadidő legalább 8 óra;
- heti pihenőnap a naptári hét előre meghatározott bármelyik napja, amelynek azonban havonként két alkalommal vasárnapra kell esnie;
- szabadnap naptári hetenként egy előre meghatározott nap, amelyet havonta legalább egyszer, de ahol a lehetőség megvan rá, két alkalommal a heti pihenőnappal egybefüggően (szombat-vasárnap, vagy vasárnap-hétfő) kell kiadni;

c) I. számú váltásos szolgálati (munka-) idő-rendszer: (váltásonként 12 óra szolgálat, 24 óra szabadidő)

- szolgálati nap minden három naptári napban kettő;
- napi szolgálati (munka-) idő a váltási rend szerinti szolgálat kezdésétől számított folyamatos 12 óra. A váltás minden nap nyolc (8) és húsz (20) órakor történik;
- munkaközi szünet szolgálati naponként két alkalommal harminc-harminc perc, vagy összevontan egy óra;
- heti pihenőnap a naptári hét havonta előre meghatározott bármelyik napja, amelyből havonként legalább kettőt vasárnap kell kiadni;
- szabadnap négy naptári hetenként két — havonta előre meghatározott — nap;
- szolgálatmentes ünnepnap nincs;

d) II. számú váltásos szolgálati (munka-) idő-rendszer: (váltásonként 24 óra szolgálat, 48 óra szabadidő)

- szolgálati nap minden három naptári napban egy;
- napi szolgálati (munka-) idő a váltási rendben meghatározott napon nyolc (8) órától folyamatosan a következő nap nyolc (8) óráig tart;
- munkaközi szünet szolgálati naponként két alkalommal harminc-harminc perc;
- heti pihenőnap, szabadnap, szolgálatmentes ünnepnap nincs;

e) III. számú váltásos szolgálati (munka-) idő-rendszer: (váltásonként 24 óra szolgálat, 24 óra szabadidő)

- szolgálati nap minden két naptári napban egy;
- napi szolgálati (munka-) idő a váltás időpontjától folyamatosan számított huszonnégy (24) óra. A váltás minden nap hat (6) órakor történik;
- munkaközi szünet szolgálati naponként két alkalommal harminc-harminc perc;
- heti pihenőnap a naptári hét havonta előre meghatározott bármelyik szabadidőt követő 24 órája, amely után közvetlenül szolgálati nap következik;
- szabadnap, szolgálatmentes ünnepnap nincs.

A szolgálat érdekében a c)—e) alpontokban megadott váltási időtől — az 5. pontban meghatározott vezetők engedélyével — el lehet térni.

5. Az alkalmazásra kerülő szolgálati (munka-) idő-rendszert a 6. pontban foglaltak figyelembevételével az országos parancsnokok, Kormányőrség parancsnoka, a csoportfőnökök, önálló osztályvezetők, megyei (budapesti) rendőr-főkapitányok és a felsoroltakkal azonos jogállású vezetők határozzák meg az irányításuk alatt álló szervre, ha magasabb jogszabály valamely szolgálati ág vonatkozásában másként nem rendelkezik.

Egy-egy szerven belül — ha a feladatok ellátása szükségessé teszi — több szolgálati (munka-) idő-rendszer alkalmazása is engedélyezhető.

6. Az alkalmazásra kerülő szolgálati (munka-) idő-rendszert a szerv feladataiból kiindulva kell kijelölni. Ennek megfelelően:

- a) hivatali szolgálati (munka-) idő-rendszerben működjenek azok a szervek, amelyeknél a feladatok csak a nappali napszak meghatározott részében kívánják meg a szolgálati ténykedést;
- b) a vezényléses szolgálati (munka-) idő-rendszert alkalmazzák azoknál a szerveknél, ahol a feladat ellátása váltakozó nagyságú állománnyal minden napszakban tényleges munkavégzést (nemcsak készenlétet) kíván meg;
- c) az I. számú váltásos szolgálati (munka-) idő-rendszerben szervezzék a szolgálatot azokon a folyamatos működést kívánó szolgálati helyeken, ahol a feladatok ellátása egyenletes;
- d) a II. számú váltásos szolgálati (munka-) idő-rendszert azoknál a folyamatosan működő szerveknél kell alkalmazni, ahol állandó jelenlét szükséges, azonban a tényleges munkavégzés a jelenlét alatt úgy szervezhető, hogy a beosztott — kivételes eseteken kívül — legalább négy órát alvással tölthet;
- e) a III. számú váltásos szolgálati (munka-) idő-rendszert azoknál az állandó jelenlétet kívánó szolgálati helyeknél kell alkalmazni, ahol a tényleges munkavégzés átlagosan nem haladja meg a napi szolgálati (munka-) idő egyharmadát, s a fennmaradó készenléti időben, szervezett körülmények között átlagosan 6—8 óra alvásra van lehetőség.

7. Valamennyi szolgálati (munka-) idő-rendszerben úgy kell az állomány foglalkoztatását megszervezni, hogy a szerv feladatait a kellő színvonalon maradéktalanul elvégezze. A szolgálat-szervezés igazodjon a mindenkori közbiztonsági operatív helyzethez, biztosítsa a kiemelt helyeken és napszakokban a fokozott ellenőrzést.

8. A vezényléses és váltásos szolgálati (munka-) idő-rendszerek alkalmazása esetén minden szolgálati helyre, beosztásra, az il-

letékes előjáró naptárszerűen írásban köteles meghatározni az ott szolgálatot teljesítők napi szolgálati (munka-) idő beosztását, szabadidejét, heti pihenő- és szabadnapját.

Biztosítani kell, hogy a szolgálatszervezést az állomány legalább egy hónappal, — ahol azt a szolgálat jellege nem teszi lehetővé — legalább két héttel előre megismerhesse.

9. Szolgáltatás jellegű (igazgatásrendészeti stb.) külső vagy belső ügyfélfogadást végző szerveknél az 5. pontban meghatározott vezetők a szolgálati (munka-) idő-rendszerhez kapcsolódóan a félfogadási időket a helyi körülményekre — az ügyek jellegére, a lakossági érdekekre, a társhatóságok félfogadási idejére, a közlekedési eszközök menetrendjére stb. — figyelemmel határozzák meg.
10. Lakossági félfogadást — amennyiben szolgálati érdekekkel nem ütközik — a hét valamennyi munkanapján végezni kell, mégpedig egyik napján egész nap, míg a többi napokon csak délelőtti időben.
11. A lakosság ügyeinek indokolt soron kívüli intézését ügyelettel, készenléttel, vagy más alkalmas módon a félfogadási időn kívül is biztosítani kell.
12. A hivatásos állományúak és a polgári alkalmazottak az arra jogosult előjáró utasítására pihenőnapon, szabadnapon, szolgálatmentes ünnepnapon a szolgálati rendben meghatározott napi szolgálati (munka-) időn kívül is kötelesek szolgálatot teljesíteni (munkát végezni).
13. A szolgálati rend szerinti szabadidőben teljesített szolgálat esetén:
 - a) a hivatali szolgálati (munka-) idő-rendszerben foglalkoztatottakat szabadidejükből közbiztonsági akció, razzia, nyomozóportya, operatív akció, biztosítási szolgálat céljára történő igénybevétel esetén, amennyiben az igénybevétel esetenként a négy órát meghaladja, az illetékes parancsnok a következő napi szolgálati idő letöltése alól részben vagy teljes egészében mentesítheti;
 - b) a vezényléses szolgálati idő-rendszerben foglalkoztatott hivatásos állományúaknak azonos tartamú szabadidő jár, amelyet legkésőbb harminc napon belül pótlólag ki kell adni;
 - c) a polgári állományú dolgozókat a napi munkaidejüket meghaladó, továbbá a heti pihenőnapon, munkaszüneti napon és szabadnapon történő igénybevételükért a Munka Törvénykönyve és végrehajtási rendelkezéseiben meghatározottak szerinti díjazásban, illetőleg szabadidőben kell részesíteni.
14. A szolgálati kötelezettségen felül ügyeleti szolgálatra vezényeltet, ha az ügyeleti szolgálatot követően közvetlenül szolgálati napja következik, ezen a napon a parancsnok a szolgálattal-

jesítés alól egészben vagy részben mentesítheti. A külön rendelkezés szerint díjazott ügyeletért más ellenszolgáltatás nem jár.

15. Az egyes szolgálati (munka-) idő-rendszerekre meghatározott, tartalmi ismérvektől, a szolgálatteljesítés miatt elmaradt szabadidő, heti pihenőnap, szabadnap, szolgálatmentes ünnepnap pótlására vonatkozó szabályoktól — ha a sajátos szolgálati körülmények szükségessé teszik — az államtitkár és az illetékes miniszterhelyettes egyes szervekre, munkakörökre eltérést engedélyezhet. Ez azonban nem eredményezheti az utasításban meghatározott szolgálati (munka-) időrend alapvető megváltoztatását.
16. Az idényszerűen foglalkoztatott dolgozók részére a szabad- és pihenőnapok az idényszerű üzemelés befejezése után összevontan is kiadhatók.
17. A polgári alkalmazottak tekintetében az utasításban nem szabályozott kérdésekben a Munka Törvénykönyve és végrehajtási rendelkezéseiben foglaltak az irányadók.
18. A szolgálati (munka-) idő-rendszerekkel kapcsolatos új szabályozásból eredően többletlétszám vagy bérigénnyel fellépni nem lehet, annak bevezetése a személyi állomány ellátásának (egészségügyi, szociális és művelődési) színvonalát nem csökkentheti.
19. Utasítom az 5. pontban megjelölt vezetőket, hogy az új szolgálati (munka-) időrend bevezetésével kapcsolatosan a szükséges intézkedéseket tegyék meg. Egyidejűleg az államtitkár és a miniszterhelyettesek az utasításom végrehajtásával kapcsolatosan szükségesnek tartott intézkedéseket adják ki.

Minden körülmények között biztosítani kell a vezetés, az ügyeleti szolgálatok és a híradó rendszerek működésének folyamatosságát. Az új munkarend bevezetése semmilyen körülmények között nem vezethet az állam- és a közbiztonság gyengüléséhez, a szolgálat ellátás színvonalának csökkenéséhez.
20. A minisztériumi irányító szervek a megyei (budapesti) rendőrfőkapitányságok részére a szolgálatszervezéshez rendszeresen nyújtsanak elvi és gyakorlati (módszertani) segítséget. Időközönként összevont központi és helyi foglalkozásokon ilyen irányú képzést is kell tartani.
21. A BM Anyagi és Technikai csoportfőnök az új szolgálati (munka-) időrendre történő átállással egyidejűleg a szolgálat érdekeire figyelemmel intézkedjen az objektumok munkaerő- és energiatakarékos üzemeltetésére.
22. Ezen utasításnak az állami tűzoltóság területi szerveire történő kiterjesztéséről a közbiztonsági miniszterhelyettes — a Minisztertanács Tanácsai Hivatala elnökével egyetértésben — gondoskodik.

23. A Belügyminisztériumban és szerveinél az új szolgálati (munka-) időrend alkalmazására a BM Korvin Ottó Kórház és Intézményeinél 1982. január 1-től, minden más szervnél 1982. február 1-től kell áttérni.

24. Ez az utasítás kiadása napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg a 6/1973., a 17/1974. és a 18/1980. BM számú utasítás hatályát veszti.

Az utasításban foglaltakat a személyi állománnyal a szükséges mértékben ismertetni kell.

DR. HORVÁTH ISTVÁN s. k.,
belügyminiszter

Készült: 540 példányban.

Kapják: államtitkár, miniszterhelyettesek,
főcsoportfőnök-helyettesek,
országos parancsnokok, helyetteseik,
csoportfőnökök, helyetteseik,
önálló és beosztott osztályvezetők,
BM iskolák parancsnokai,
országos parancsnokságok területi szervei,
budapesti és megyei rendőr-főkapitányok, helyetteseik, járási, városi,
kerületi rendőrkapitányok,
Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal,
Közalkalmazottak Szakszervezete,
HM, IM, BV, Munkásőrség Orsz. Parancsnokság,